

Jaarverslag over 2025

Het bestuur

Het bestuur bestaat uit:

de voorzitter: Henk Leever

de secretaris: Sonja Grooters

de penningmeester: Dick van den Beld

commissaris: Marjon Hoen (PR)

Afgelopen jaar heeft het bestuur 6 maal vergaderd.

Leden

Op 31-12-2025 had de vogelwerkgroep 217 leden. (2 minder)

Op 31-12-2025 had de vogelwerkgroep 16 gezinsleden. (1 minder)

Op 31-12-2025 had de vogelwerkgroep 92 donateurs. (gelijk)

Op 31-12-2025 had de vogelwerkgroep 2 jeugdlid. (gelijk)

Projectgroepen

Vogelwerkgroep Berkelland voert verschillende projecten uit. Leden van de vogelwerkgroep maken deel uit van een of meerdere projectgroepen. Elke projectgroepen heeft een coördinator. Deze zorgt ervoor dat men contact houdt met elkaar, belegt bijeenkomsten en zorgt dat er verslag wordt gedaan.

Jaarverslag excursies 2025 Vogelwerkgroep Berkelland

1 maart: morgenexcursie rondom het Retentiegebied Kristalbad bij Enschede-Hengelo

Met 12 personen in 3 auto's gingen we die morgen op pad naar het Kristalbad.

Via de Hengelose kant omdat daar een Frater was gezien en we deze soort niet zo vaak zien, ook deze keer konden we de vogel niet vinden helaas.

Wel het vrouwtje Nonnetje werd gespot tijdens de wandeling rondom het gebied.

Ook zagen we veel andere soorten mooi dichtbij zoals Winterkoning, Putter, Keep, Grote Lijster, Zanglijster, Goudhaantje, Kuifeend, Dodaars, Aalscholver, Kokmeeuw, Pontische meeuw en Wintertaling.

Ook hoorden we nog de Waterral en zagen we een Fuut die al bezig was met nestbouw.

Door het mooie weer een prachtige excursie die ons een echt voorjaarsgevoel gaf.

22 t/m 25 April : Meerdaagse voorjaarsexcursie naar de omgeving van Breskens.

Een keer wat anders dan de najaars trekvoegeexcursies. We zijn naar Zeeuws vlaanderen gegaan om daar bij Breskens de voorjaarstrek van de vogels te bekijken en de verschillende natuurgebieden in de buurt te bezoeken. Een aantal mensen zijn met verschillende auto's naar verschillende overnachtingsplekken gegaan om elkaar dan 's morgens op te zoeken en dan samen naar de vogels te gaan kijken. Dat deden we op de fiets, de meesten hadden hun eigen fiets mee en we hebben er een paar bijgehuurd zodat iedereen mee kon fietsen.

Een aantal ging de eerste morgen naar de trektelpost in Breskens maar door de verkeerde wind was daar weinig te zien. We zijn die dag onder andere door de Waterdunen gelopen waar veel watervogels gespot konden worden o.a. Kluten, Sternes, Visdieven, allerlei soorten Meeuwen, Eenden, Lepelaars en Reigers. Aan de randen van de dunen troffen we nog de Rietzanger en de Nachtegaal met zijn mooie liedje aan.

De volgende dag fietsen we rond in de buurt o.a. naar de vogelhut van de Blikken waar we veel steltlopers konden spotten waaronder vele Kemphanen, allerlei soorten Ganzen en er vloog nog een Rode wouw over.

Een dag later zijn er nog weer een paar eerst naar de trektelpost gegaan en daarna zijn we onderlangs de Westerschelde dijk via een bosje waar we bosvogels hebben gezocht, naar de hut nummer 1 gefietst.

Het was erg koud boven op de dijk vandaar een kort bezoek met nog wel wat Grote Sternes en Zwartkopmeeuwen. Daarna door gefietst naar de Hoofdplaat en van daaruit zijn we via de binnenlanden doorgereden naar Breskens waar we de dag afsloten met een warm etentje bij de Pizzeria.

De laatste dag hebben we nog de Sophia polder aangedaan waar we de 100 ste vogel van ons uitje hebben gespot. Uiteindelijk kwamen we op 103 soorten uit, zowaar een mooi aantal voor deze geslaagde excursie!

11 mei : publieksexcursie Needse Achterveld

Deze excursie wordt georganiseerd in het kader van de nationale vogelweek

De start was 06.30 uur op de parkeerplaats van Staatsbosbeheer aan de Visschersmorsdijk,

Er hadden zich 30 vogelliefhebbers opgegeven om mee te lopen met het doel om zo veel mogelijk vogels te zien. Er waren 4 gidsen aanwezig die elk een groepje meenam op de wandeling. Helaas was er de maanden ervoor geen of weinig regen gevallen waardoor de plasjes waren droog gevallen er en dus bijna geen vogels waren die graag bij plasjes zitten. Het weer was op deze dag overigens prachtig evenals de Goudvinkman en de Zwarte specht die zich mooi lieten bewonderen. Ook de Boomleeuwerik en Boompieper waren aanwezig samen met Grasmus, Wielewaal en Roodborsttapuit. In totaal werden er 57 soorten vogels gezien. Een vogelgids uit Gambia had ook meegelopen en deelde later folders uit over vogelreizen naar Gambia. Al met al een leuke en gezellige publieksexcursie voor de deelnemers en de gidsen.

17 mei : 24 of 17 uurstelling vogels in Berkelland

We zijn weer in groepjes of alleen, met de fiets of wandelend heel Berkelland afgestroopt om zoveel mogelijk vogelsoorten te zien. Je kon het vanaf huis doen op elk gewenst tijdstip van de dag.

Er wordt in groepen met de fiets gestart om 6.00 vanaf het Zwickelaarsplein in Eibergen.

Hierbij kon je ook later aansluiten. Door een misverstand was er geen gezamenlijke lunch ergens in Berkelland maar hebben we ons voor de lunch verzameld bij hotel-restaurant Prinsen in Haarlo.

Een aantal ging door tot het donker werd en zijn ook na het avondeten nog wezen luisteren naar de Nachtzwaluw en de Houtsnip. In totaal werden er ruim 100 soorten vogels geteld in Berkelland.

26 juli : Hoogwater slaapplaatsen steltlopers e.d. bezoeken bij het Lauwersmeer.

Zaterdagmorgen om 06.30 uur zijn we met 7 mensen en 2 auto's vertrokken naar het Lauwersmeer.

Na Annemiek te hebben opgepikt bij Zwolle werd er doorgereden naar de eerste stop Uitkijkheuvel Ezumakeeg waar we om ongeveer 9.00 uur aankwamen. Veel steltlopers aanwezig als Tureluurs, Goudplevieren, Kluten en de Bontbek-Strand-en Kleine plevieren. Ook groepen Kemphanen en Zwarte ruiters. Verder o.a. Krombekstrandloper, Witgat, Graspieper, Geelgors, Visdief en Kleine mantelmeeuwen.

Bij de volgende stop veel Grauwe gans en Watersnippen.

We hebben die dag veel kijkhutten en schermen bezocht. De middagpauze was bij het activiteitscentrum Lauwersnest. Na een wandeling naar de uitkijkheuvel/scherm in het Zomerhuisbos zijn we ook nog de hoge van cortenstaal gemaakte toren beklommen. Boven op kon je bijna het hele Lauwersmeer gebied overzien.

Daarna zijn we nog naar Moddergat/Paessens gereden om over de lange zeedijk te te lopen en over de kwelders te turen. De Scholeksters, Tureluurs en Grutto's make zoveel geluid, het lijkt wel voorjaar!

Terug naar huis zijn we nog wat wezen eten in een KFC restaurant waar de eindbalans werd opgemaakt: 85 soorten gezien die dag! Weer terug in Eibergen kwam er een einde aan deze geslaagde dag.

4 oktober: Euro bird watch op de trektelpost aan de Havelandsweg te Rekken

Elk jaar worden er op deze dag in heel Europa trekvogels geteld en daarom ook op onze trektelpost

Vanaf 07.00 uur kon men hier terecht en er is koffie en koek aanwezig, alleen.. dit jaar was het weer niet gunstig voor de massale trek, regenbuien en harde wind hield niet allen de vogels tegen maar ook de mensen. 's morgens was het geen weer om te tellen en omdat de verwachting was dat het 's middags wat beter zou zijn kwamen er na 12 uur een aantal mensen letterlijk binnendruppelen. Annie kwam, zoals ieder jaar, ook nog weer aan met heerlijke appelvlapen en zo rond half drie schoof ook de pers in de vorm van regio8 nog aan om te registreren hoe zo'n trekteldag verloopt. Tijdens de opnamen kwamen er nog weer buien overdrijven, zelfs met hagel waardoor men moest schuilen in een auto.

Men is nog een uurtje blijven rondhangen en kletsen maar te tellen was er niet veel.

In totaal werden er maar 16 soorten gezien en in totaal 204 exemplaren. Hopen dat het volgend jaar beter is.

31 oktober : Kraanvogels rondom Diepholz

Bij voldoende belangstelling wilden we ook dit jaar weer Kraanvogels gaan kijken in Duitsland.

Maar helaas het ging niet door omdat er een uitbraak was van vogelgriep onder de Kraanvogels.

Omdat we het risico om de besmetting te verspreiden wilde voorkomen is deze excursie dus afgelast.

We hopen volgend jaar wel te gaan en dan duizenden gezonde Kraanvogels te kunnen zien!

27 december : Vogels kijken in de Ooijpolder en omgeving

De "winterexcursie" ging naar de Ooipolder en Millingerwaard waar we vele watervogels gezien hebben zoals Tafeleenden, Slobeenden, Wintertalingen, Grote Zaagbekken en Pijlstaarten. Ook de struik en bosvogels hebben we gespot met als hoogtepunt de Humes Bladkoning in het plaatsje beek. Daarnaast hebben we ook o.a. een Brilduiker en wat Nonnetjes kunnen spotten.

Totaal kwamen we op ruim 60 soorten. Dit alles onder leiding van onze jonge natuurgids Tijmen Boswinkel.

We vertrokken om 07.45 vanaf het Zwikkelaarsplein te Eibergen met 3 auto's om eerst via Nijmegen naar de Ooijpolder te rijden. Daar aangekomen nam Tijmen ons mee naar allerlei mooie plekjes waar nog open water was, want het had de dagen ervoor flink gevoren. Daardoor waren een aantal plassen dichtgevroren en werd er zelfs geschaatst. Het was maar goed dat iedereen zich goed had aangekleed want het was flink koud. Na de Bisonbaai bekeken te hebben zijn we een kop soep gaan eten in het nabijgelegen restaurant Oortjeshekken. Daarna zijn we doorgereden naar Kekerdom in de Millingerwaard waar we een wandeling hebben gemaakt van ongeveer 5 km langs wateren en een oude Steenfabriek.

Inmiddels waren we ook weer lekker warm geworden van de wandeling.

Terug bij de auto's was er het einde van de excursie en kon iedereen tevreden terug naar huis.

Oeverwaluwen – coördinator Alex Visser

Oeverwaluwwand op 't Noasman in Beltrum

In 2025 zijn er helaas helemaal geen oeverwaluwen bij de wand tegenstelling tot de jaren 2022 t/m 2024, waarin ze nog wel ondernomen. Dus een echte tegenvaller, ook omdat we maatregelen hadden genomen.

gesignaleerd. Dit in nestelpogingen hebben onderstaande

Eind maart 2025 zijn een flink aantal grote bomen achter en naast de wand weggezaagd. Hierdoor kregen de oeverzwaluwen, naar ons idee, meer vrije vliegruimte boven en achter de wand. Maar dit heeft dus niet geleid tot nestel pogingen en dus ook geen broedgevallen. (Wel ijsvogels, zie onder).

Het gebruikelijke onderhoudswerk is op donderdag 13 maart 2025 uitgevoerd. Zoals gewoonlijk wordt dan door enkele leden en een vrijwilliger, alles gemaaid en 'afgevoerd' naar de bosrand. Een inspannende klus, maar met een vijftal mensen wel te doen.

De (nest-)gaten in de wand zijn, waar nodig, weer met zand opgevuld.

- Vleermuiskelder

Op dezelfde donderdag 13 maart 2025 hebben we op het eind van de kelder een ventilatiepijp van 110 mm doorsnede aangebracht. Hiervoor moesten we wel een 'schuttersputje' van 1,2 m. diepte door het zanddek graven om bij de 'dak'-roosters te kunnen komen. Door het gat kwam gelijk een lichte luchtstroom op gang, wat dus volgens de deskundigen ook de bedoeling was.

Dit moet een positief effect hebben op het binnenmilieu in de kelder.

Aan de vraag van de deskundigen om ook te bekijken of de nog aanwezige mest op de gebruikte veeroosters kon worden verwijderd, hebben we niet kunnen voldoen. Veel, lastig en stoffig werk, met een twijfelachtig nut, volgens ons.

Begin februari 2026 is de vleermuiskelder weer door vleermuisdeskundigen onderzocht. Tijdens de zoektocht door de ± 30 meter lange gang, zijn er 5 grootoorvleermuizen (eind 2024 = 6 en op 31 jan. '25 = 3) en 7 franjestaarten gevonden. (eind 2024 = 3 en op 31 jan. 2025 = 2) Dus voor wat betreft de franjestaarten een mooie toename.

Overige Oeverzwaluwen

Helaas is de zandbult in het Noordijkerveld verdwenen. Hier broedden in het verleden een aantal keren oeverzwaluwen.

Vanuit heel Berkelland werden in 2025 maar 17 waarnemingen ingevoerd via waarneming.nl. Veelal een enkele waarneming, zonder nestindicerend gedrag.

Ook via het zwaluwenproject (huis- en boerenzwaluwen) kwamen geen meldingen binnen. Dus al met al een slecht jaar voor de oeverzwaluwen.

Wel was er net over de gemeentegrens van Berkelland, in het Stelkampsveld, een flinke broedlocatie ontstaan. Hopelijk komen er daarvan in 2026 een groot aantal terug in Berkelland.

Ijsvogels– coördinator Alex Visser

Op het Noasman zijn er in 2025 ook weer broedende ijsvogels waargenomen die in de oeverzwaluwwand hebben genesteld. Zeker twee broedsels zijn er geweest. Foerageren doen ze hoofdzakelijk achter op het terrein bij 'de gracht' of in de daarnaast liggende waterplas.

Van de postcodeloterij-wandjes rondom Neede en Noordijk zijn wederom geen signalen binnengekomen van broedgevallen.

Het gehele jaar worden er vanuit geheel Berkelland vele waarnemingen van ijsvogels gemeld via "Waarneming.nl".

In 2025 zijn er precies 200 meldingen ingestuurd. Deze waarnemingen bekijkend, werd er slechts een enkele keer een broedpaar of juveniele ijsvogels gemeld. De meeste meldingen, zelfs 43 keer, werden door Henk Lammers gedaan. Op zich niet verwonderlijk, wetende dat er bij hem thuis een broedpaar zat.

Inventarisaties

In 2025 zijn de waterwildtellingen/midwintertellingen uitgevoerd langs de Berkel> Duitse grens tot Loobrug, Loobrug/Stokkersbrug, Stokkersbrug/Avinkstuw, Avinkstuw/Needse weg, Oldekotse Plassen Rekken, Ramsbeek> Zwillbroek/Slemphutterweg, Slemphutterweg Eibergen/Afwatering Rekken Zuid, Zwolse Leemputten, Noasman en Leerinkbeek tot Bellegoor, Camping De Fontein, Ballastput Eibergen, Slinge > Nieuwenhuis/Groenlo, Groenlo houtzagerij Kolkman/Zwolle, Noordijkerveld Neede, Bolksbeek> Berkel/Noordijk, Elsmansgoot, Koningsbeek, Schipbeek> Twentekanaal/Den Blanken, Buursebeek> Den Blanken/Rietmolen+stukje Elsbeek, Slinge> Borculo Ruurloseweg/Waterdijk,hambroek, Berkel> Overbiel, Hekweg/Elbrinksvonder, Elbrinksvonder/Berkelstuw Beekvliet.

Daarnaast zijn in de volgende gebieden BMP tellingen uitgevoerd: Needse Achterveld, Haarloseveld, Leerrinkbeek, Kerkloobos, Zwolse Leemputten, Sikkeler

De voorjaarstrektellingen zijn uitgevoerd aan de Havelandweg, Eibergen.

De herfsttrektellingen zijn uitgevoerd aan de Havelandweg, Eibergen.

De reigerkolonies zijn geteld in Oude Nettelhorsterweg Borculo, Schuurmansweg Beltrum, Eibergseweg Haarlo, Vleer Neede., Ruurlo (Het Sikkeler).

De roekenkolonies zijn geteld in Neede, Eibergen, Beltrum en Groenlo.

De volgende PTT tellingen zijn uitgevoerd: Route West Eibergen en route Oost-Eibergen, Groenlo e.o., Spilbroek, 't Giffel en Kisveld, Neede, Neede-Noordijk-Rietmolen, Hambroek – Borculo- Beekvliet, Beltrum-Lintvelde-Ruurlosebroek, Dijkhoek-Leostichting, Batsdijk- Ruurlo

De volgende MUS tellingen zijn uitgevoerd: Haarlo, Neede, Oost Eibergen

Slaaplaatstelling: Zwolse Leemputten, Hambroek Borculo, Ramsbeek Eibergen

Aan de Nationale Birdwatchday op 4 oktober is meegedaan vanaf de Havelandweg, Eibergen.

Op 17 mei is de 24 uurstelling uitgevoerd in Berkelland.

Jaarverslag trektelpost Havelandweg 2025 – Marina

In de verslagen van de afgelopen 12 jaar valt op dat we steeds meer soorten vogels zijn gaan zien.

134 soorten is inmiddels het record. Dit stond tot 2018 op 92 soorten en sindsdien zien we ieder jaar meer. Dit komt natuurlijk door de foto's en door het gebruik van geluidsapparatuur. Dat bevestigt heel veel waarnemingen die je niet goed ziet of hoort. Determineer maar eens een Geelpootmeeuw die even komt overvliegen of een Siberische Boompieper zonder hulpmiddelen.

Dit jaar begon het teljaar op 15 februari. 12 Soorten zagen Bart ter Beek en Floris Kouters op die dag. Drie dagen later kon we 137 Kraanvogels, een Ooievaar en een Watersnip noteren. Op 21 februari vlogen er 15 Brandganzen over, een record. 6 stuks was tot nu toe het hoogste aantal. Luuk de Haan en Marina waren hiervan getuige.

Op 9 maart werden de eerste Grutto's van het jaar te zien. In maart kwamen Willie Smeenk en Wim Saaltink ook tellen.

Zaterdag 5 april was een aardig dagje met de eerste Oeverzwaluw, een Zwarte Wouw, 4 Bruine Kiekendieven en de eerste Gele Kwikstaart.

De eerste Gierzwaluw kwam 12 april over net als 2 Zwartkopmeeuwen.

Er werd tot 22 mei geteld, maar het hele voorjaar was niet echt spectaculair.

In augustus startte de najaars-telling. Je hoopt dan op steltlopers en later in de maand op Ortolanen en Duinpiepers.

Op 17 augustus kwamen er 2 Tapuiten langs. Eindelijk was er op 25 augustus een topwaarneming, namelijk de Grauwe Kiekendief en wel op een avond toen de waarnemers stonden te hopen op Purperreigers. Het was het vierde exemplaar ooit, maar de eerste op de telpost met bewijs. Ook hadden ze een Visarend.

Vanaf september is Tammo Meijer de telpost komen versterken.

Een Grote Mantelmeeuw, ook een bijzondere soort voor de telpost, komt op 5 september langs vliegen, wederom in de avond en 2 "misschien" Purperreigers. Te ver, te donker en zonder bewijs. Wellicht moeten we vaker in de avond tellen. Dat levert regelmatig leuke soorten op.

29 Augustus levert twee dag records op , namelijk die van Boomvalken (6 stuks) en van Gele kwikstaarten (25 stuks).

Zondag 7 september is een echt lekkere teldag, 33 soorten en een aantal dag records van soorten, namelijk die van de Bruine Kiekendief (13 stuks) en van de Grote Zilverreiger(23 stuks). Maar ook 19 Wespandieven en een Visarend. De zoon van Tammo, Fabian Meijer, was ook aanwezig om mee te tellen.

Na deze dag wordt er bijna dagelijks geteld. Jaap de Jong en Wim Saaltink haken aan en ook Luuk de Haan en Thijmen Boswinkel verschijnen weer op de telpost. Op 14 september worden er 4 paapjes gezien en een week later weer vier. Ze zitten in het mosterdzaad voor de telpost. De vraag is of het dezelfde zijn of toch anderen. We denken dat het nieuwe vogels zijn, omdat niemand ze in de tussenliggende dagen heeft gezien. Dat is dan een totaal van 8 exemplaren en brengt het jaartotaal van deze soort op 10 exemplaren hetgeen in de laatste 10 jaar niet meer is voorgekomen.

Op 21 september gaat het telpost record van de Boerenzwaluw er aan. De dag ervoor vloog het al leuk, maar deze dag zien we 8550 stuks. Dat is voor het binnenland ongekend. In het voorjaar trekken er over Breskens tienduizenden en zij voeren dan ook alle statistieken aan. In het najaar zijn de records minder duidelijk en staan we op de negende plek ooit van heel Nederland. Echt leuk en motiverend om te tellen.

Wanneer er zoveel vogels van één soort overvliegen dan gebruiken we een zogenaamde handteller. Hierbij klikken we ieder individu dat we waarnemen en na ieder half uur voeren we de handgetelde soort in één keer in op de site trektellen.nl. Verder was er deze dag een overtrekkende Zeearend te zien als bijzonderheid. De volgende dagen kabbelt het een beetje aan. Op 26 september gaat er weer een Zeearend over maar dan richting Zuid. De eerste Kolganzen komen op 28 september het land binnen. In vergelijking met andere telposten zien we er veel. Het lijkt er op dat we net tussen twee fronten in zitten en dat de ganzen precies bij ons overvliegen.

Het is altijd leuk om in deze groepen ganzen op zoek te gaan naar iets bijzonders. We maken van deze groepen nu ook vaker foto's. Deze keer zagen we op een foto een Grote Canadese Gans die we live niet hadden gezien. Op 3 oktober vlogen er voor het eerst dit jaar grote groepen Vinken over en we gebruikten weer de handteller. Nu klikten we per 10 individuen. Het kan ook zijn dat een klik voor 50 of 100 vogels staat. Het ligt dus aan hoe het vliegt qua hoeveelheid. Ook nu scoorden we in vergelijking met de andere telposten veel Vinken.

Dit jaar was de Euro Birdwatching op 4 oktober. Op 3 oktober kregen we al een berichtje van de organisatie dat we te maken zouden krijgen met de restanten van Orkaan Humberto. De boodschap is dat iedere post zelf moet bepalen of ze wel of niet gaan tellen. Storm Amy trok inderdaad over het land en we zijn pas tegen de middag gaan tellen, het weer bleef niet best en we hebben regelmatig tegen de regen en hagel geschuild. Wel was de pers present om te berichten over de vogeltrek. We hebben 16 soorten vogels zien overvliegen en in totaal 204 exemplaren. Wat natuurlijk erg slecht is.

In oktober werd er bijna iedere dag geteld door diverse waarnemers en gelukkig waren de omstandigheden beter. Op 16 oktober zagen we de laatste Boerenzwaluwen overgaan. Het weekend van 18 en 19 oktober was een lekker weekend met op zaterdag 24.377 Houtduiven, 183 Kraanvogels, 484 Buizerds, 2 Rode Wouwen en 675 Kauwen. De dag erna passeerden opvallend veel Kieviten.

Uit het land, vooral op de telposten aan de kust en uiteindelijk met Vlieland als hotspot, werden massaal Pimpelmezen gemeld . Er was sprake van een heuse invasie. Er werden 50.000 pimpels op één dag geteld op dit eiland. Maar ook op onze telpost konden we merken dat er meer Pimpelmezen dan anders waren, maar daar hield het ook mee op. Op 24 oktober werden er bijvoorbeeld 187 exemplaren geteld.

De laatste dag van oktober bracht ons veel Veldleeuweriken en Kramsvogels.

In november werd er gewoon doorgeteld. Houtduiven bleven lekker doorvliegen. Op 6 november mooie groepen Kraanvogels, maar wel ver weg en dus, helaas, niet mooi vliegend over de telpost. Ook zaten er die dag rondom de telpost meer dan 1.000 Ganzen in allerlei soorten. Normaal zien we dat nooit. Drie dagen later waren ze weg.

Op 7 december is er voor het laatst geteld.

Teljaar Exemplaren Teluren Aantal dagen Aantal soorten

Teljaar	Exemplaren	Teluren	Aantal dagen	Aantal soorten
2017	112.206	113:28	39	85
2018	444.389	129:12	44	92
2019	460.547	167:25	61	114
2020	645.976	259:09	90	134
2021	171.343	223:35	91	120
2022	154.546	220:09	75	124
2023	88.953	220.21	75	124
2024	281.933	272.38	82	134
2025	245.874	297:58	90	120

Concluderend: Ik begon met de zin dat we ieder jaar meer vogels zagen. Dit jaar is dit echter niet het geval. Er is veel geteld maar dit heeft niet geresulteerd in een toepaantal soorten of een echte nieuwe telpost soort. De oorzaak is waarschijnlijk dat we in het voorjaar minder hebben geteld dan de afgelopen paar jaar. Op naar 2026, een nieuwe ronde en nieuwe kansen !!

Nestkasten- coördinator John Smith

Resultaten zangvogel-nestkasten 2025 in Berkelland

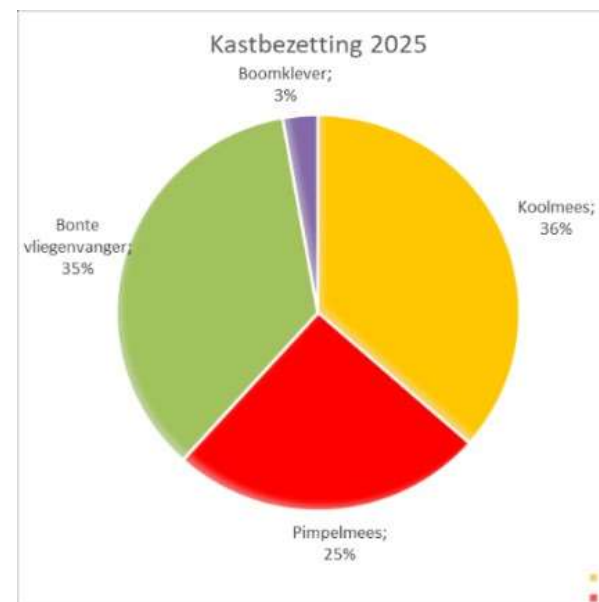
Dit jaar bood qua weersomstandigheden een totaal ander aanzien dan vorig jaar: van toen zeer nat naar nu droog. Toch was het totaalresultaat, gemeten naar % uitgevlogen jongen, beter dan vorig jaar: van 74 naar 83%. Helaas werden we weer geconfronteerd met predatie. In totaal zijn in de 11 percelen 268 kasten gecontroleerd. Daarvan waren er 204 bezet; bezetting 76%.

Aantallen

De verdeling van de legsels was: 78 Koolmezen (38%), 76 Bonte Vliegenvangers (37%), 54 Pimpelmezen (26%), 6 Boomklevers (3%) en 1 Gekraagde Roodstaart. Er was een aanmerkelijke stijging bij de Boomklevers en voortzetting van de daling bij de Pimpelmezen. Leuk was een eerste nestje van Gekraagde Roodstaarten wat 7 jongen opleverde.

Alleen bij de Koolmezen waren er 2^e legsels: 6 stuks. Alle 44 eieren daarvan zijn uitgekomen en op 1 na zijn alle jongen uitgevlogen. De gemiddelde nestgrootte van het 1^e legsel was dit jaar 8,5. Bij het tweede broedsel werden gemiddeld 7,3 eieren gelegd.

Van de in totaal 1782 gelegde eieren zijn er dit jaar 1481 jongen uitgevlogen = 83 %. Dat is behoorlijke verbetering ten opzichte van vorig jaar (2024:74%). De bescherming tegen predatoren door borgen van deksels en plaatselijk snuitjes heeft daar zeker toe bijgedragen.

Het aantal eieren per legsel was bij de Koolmezen (8.4) en Bonte vliegenvangers (6.4) vrijwel onveranderd gebleven. Bij Pimpelmezen een lichte stijging van 10,6 naar 10,9 eieren per legsel en bij de Boomklevers en daling van 8 naar 7 eieren per legsel.

Hoewel er minder eieren werden gelegd dan vorig jaar zijn er meer uitgekomen eieren en behoorlijk meer uitgevlogen jongen (uitvliegpercentage van 74 naar 83 %). In 5 van de 11 percelen zelfs meer dan 90%.

Bij de Bonte vliegenvangers en Boomklevers waren de broedresultaten het meest gestegen: van 70 naar 87% respectievelijk van 58 naar 98%. De oorzaak blijft giswerk hoewel er wel opmerkelijk minder regen is gevallen in de broed- en jongenperiode vergeleken met vorig jaar. De soorten zijn niet in alle percelen in dezelfde mate aanwezig. Er zijn flinke uitschieters zowel naar boven als beneden. Het blijft gissen waardoor dat veroorzaakt kan zijn.

1ste Ei-datum

Enkele nestkastjes waren ook dit jaar al vroeg bezet. Het eerste ei was 29 maart van een paartje Pimpelmezen. Vorig jaar 28 maart, ook Pimpelmezen. Grote legfels waren bij de Koolmezen 13 eieren, bij de Pimpelmezen 15 eieren, bij de Boomklevers nesten met 8 eieren en bij de Bonte vliegenvangers veel met 8 eieren.

De gemiddelde 1ste ei-datum kwam vrijwel overeen met die van vorig jaar behalve bij de Boomklevers die eerder kwamen: gemiddeld 7 april (in 2024 13 april).

Ook dit jaar hebben Bonte vliegenvanger enkele nesten van mezen geplunderd en overgenomen.

Al met al was 2025 een goed jaar dankzij dat er nog regen viel na de extreem droge maand maart.

Voor meer informatie: zie onze website voor de historische overzichten.

Voor de landelijke monitoring van zangvogels zijn al onze nestkastresultaten zijn weer digitaal ingevoerd in het nestkastenprogramma van de SOVON en aangeleverd aan NESTKAART voor hun landelijke jaarverslag. Alle waarnemers zeer bedankt voor de controles en het verwerken van de resultaten.

Ik wil iedereen bedanken voor de fijne samenwerking in het afgelopen jaar!

Veel plezier komend seizoen bij de controles en geniet van de prachtige natuur om je heen!

Patrijs- coördinator Henk Leever

Ook in 2025 zijn er in diverse gebieden weer tellingen geweest en hebben ook diverse leden hier een bijdrage aan geleverd. De patrijs blijft echter een kwetsbare soort en het aantal schommelt voor geheel Berkelland rond de 30 paar. Samen met landeigenaren en organisaties zoals de VALA proberen we het biotoop voor de patrijs te verbeteren. Er zijn drie gebieden waar extra maatregelen worden genomen de zogenaamde focusgebieden. Voor ons zijn dat Needse berg e.o.; N18 e.o. tussen Eibergen en Groenlo en een gebied bij Zwillbrock en Haak en Hoek op de grens van onze gemeente.

In Zwaalfje en Vogels in Berkelland verschijnt jaarlijks een uitgebreider verslag.

Roofvogels- Cees van Beinum

Het gaat nog steeds niet goed met de roofvogels in Berkelland. Ook afgelopen broedseizoen hebben de leden van onze projectgroep besteed aan het vinden van broedlocaties van de zeldzame roofvogelsoorten. Maar de resultaten zijn nog minder dan vorig jaar. Mogelijke oorzaak kan de vogelgriep zijn. Deze ziekte heeft weer volop toegeslagen en het valt te begrijpen dat predatoren in de natuur daar bij het eten van besmette dieren ook zelf besmet raken en er aan dood gaan. Als we zoeken naar lichtpuntjes in dit sombere verhaal dan is dat het opnieuw succesvol broeden van de Bruine Kiekendief bij de Stokkersbrug in Eibergen en de broedpoging van een paartje zeldzame Zwarte Wouwen, net buiten ons werkgebied richting Winterswijk. Het ging hier om een volwassen man en een jong onervaren vrouwtje. De hoop is erop gevestigd dat deze vogels komend broedseizoen terugkeren en wel tot een geslaagd broedsel komen. Van de Rode Wouw zijn nog steeds geen vestigingen in Berkelland vastgesteld. Conclusie: Nog niet eerder zijn er zo weinig roofvogels in Berkelland als broedvogel aanwezig geweest. Dit tempert het enthousiasme van de projectgroep-leden om vaak op pad te gaan. We blijven hopen op herstel, maar vrezen dat dit niet op korte termijn zal zijn. Als taakstelling voor het komend seizoen nemen we dan ook niet één specifieke soort, maar zoeken we in onze eigen omgeving naar het broeden van alle roofvogelsoorten. En gezien het voorgaande zal het niet om tientallen gaan, helaas.

Buizerd: stabiel met lichte afname. Aantal broedparen: >50 <60 Torenvalk: stabiel. Aantal broedparen >50 <60 . Het zoeken naar broedsels op andere plaatsen dan in de nestkasten, heeft maar een drietal locaties opgeleverd.

Boomvalk: nog verdere afname . Aantal broedparen >4 < 6

Sperwer: zorgwekkende afname. Aantal broedparen > 8< 12

Havik: zorgwekkende afname. Aantal broedparen > 2<5

Wespendief: stabiel. Aantal broedparen >3<6

Rode Wouw: aanwezig in het broedseizoen. Nog steeds niet broedend aangetroffen.

Bruine Kiekendief: Broedpaar in het Stelkampsveld werd niet meer gemeld. Dus zijn er nog 2 broedparen aanwezig. Stokkersweg en Noordijkerveld.

Blauwe Kiekendief: Overwintenaar in Berkelland. Blijft tot lang in het broedseizoen aanwezig, maar komt (nog) niet tot broeden.

Slechtvalk: Geen geslaagde broedsels geweest in 2025. Op de watertoren in Eibergen is een legsel van 4 eieren niet uitgekomen door het wegvallen van de man. Daardoor moest de vrouw voor haar eigen voedsel zorgen en bleven de eieren te lang onbebroed. Een ring aan een poot van een dode Slechtvalk op de FricoDomo-fabriek in

Borculo was van een Slechtvalk die in 2020 als nestjong geboren was in Bocholt in Duitsland. Mogelijk slachtoffer van de vogelgriep.

Uilen en torenvalken- coördinator Henk Lammers, Kees van Rijn, Joost Bus, Peter te Morsche, Roel Toussaint, beheerder terugmeldingen: John Smith – door Henk Lammers

Kerkuilen

Afwijkend, zo zou je Kerkuilenjaar 2025 kunnen omschrijven. Afwijkend omdat het, in tegen stelling tot de andere uilen en torenvalken, een redelijk goed jaar was voor de Kerkuil met een hoger uitgevlogen aantal jongen dan in 2024. Waarschijnlijk kwam het door de vele bezette kasten in 2024 maar zeker ook door het voedselaanbod ten tijde van het opgroeien van de jonge Kerkuilen. Er waren 80 bewoonde nestkasten (14 minder dan vorig jaar) en in 72 kasten werd succesvol gebroed. In 2024 waren er dat 60. In deze 72 kasten werden 332! eieren gelegd, een gemiddelde van 4,61 per kast. Uit deze 332 eieren zijn 273 jonge kerkuilen gekropen. 59 eieren zijn niet uitgekomen, niet goed bebroed of niet bevrucht. Bij de ringcontrole bleken er ook nog weer 62 jongen verdwenen, meestal zijn het de jongste Kerkuilen die het afleggen tegen de eerder geborene als het om het verkrijgen van voedsel=muizen gaat. Meestal worden de jongste uilen die in de kast overlijden opgegeten door de oudere jongen of de ouders. Al met al zijn er 211 jonge Kerkuilen uitgevlogen en dat is 23 meer dan in 2024. Ook dit jaar was de spreiding van het legbegin groot: de eerste jonge Kerkuilen vlogen al begin juni uit terwijl er half oktober nog enkele jonge Kerkuilen in de kast verbleven. De Kerkuil kan dus het hele jaar beginnen met een broedsel. Over het algemeen dus een goed Kerkuilenjaar.

Stenuilen

Een matig jaar zo zou je 2025 voor de Steenuilen kunnen noemen. Zeker ten opzichte van 2023. We hadden 161 kasten met een broedsel, dat zijn er maar 2 minder dan vorig jaar, maar wel 25 minder dan in 2023!. Er mislukten ook nog eens 48 broedsels en dat is veel. De slechte

muizenstand in het voorjaar kan een reden zijn, er werden maar weinig muizen in de kasten gevonden. Ook predatie in oudere kasten door marters en Eekhoorns kan een reden zijn dat er 58 jongen verdwenen uit de kasten. Maar voedselgebrek is waarschijnlijk de hoofdoorzaak. Uit de 113 succesvolle kasten vlogen in totaal 329 jongen uit. Dat is maar 7 minder dan in 2024, maar ook 110 minder dan in het succesvolle jaar 2023. Het gemiddelde van de uitgevlogen jongen per kast is met 2.9 ook aan de magere kant. De gemiddelde legselstart was 16 april en dat is voor de Steenuil een gemiddelde datum. We hopen dat het in 2026 beter jaar gaat worden voor de Steenuilen van Berkelland.

Bosuilen

Voor de Bosuilen was 2025 een slecht jaar, er waren ook weer minder kasten bezet dan in 2024.

In de 29 bewoonde kasten kwam het maar in 20 kasten tot een succesvol broedsel. In 12 kasten werden 3 jongen grootgebracht, wat een mooi gemiddelde is voor de Bosuil. Negatieve uitschieter wat het aantal jongen per kast betreft was de regio Eibergen waar in de 8 kasten met een broedsel maar 14 jongen zijn uitgevlogen, dat is nog geen 2 jongen gemiddeld per kast.

Er werden in totaal 77 eieren gelegd waar 60 pullen zijn uit gekomen. 17 eieren zijn niet uitgekomen en/of waren bij de 2e controle verdwenen. Op de ringdatum waren er ook nog eens 11 jongen niet meer aanwezig, waarschijnlijk door voedselgebrek overleden en later door de ouders aan de andere jonge uilen opgevoerd. Alles wordt weer hergebruikt in de natuur!.

Het gemiddelde legbegin was 2 maart en dat is een datum die past in het langjarige gemiddelde.

In totaal zijn er 49 jonge Bosuilen uitgevlogen en dat is 10 minder dan in al het matige jaar 2024.

Torenvalken

Ook de Torenvalken deden het in 2025 minder dan in het voorgaande jaar. We hadden een bezetting van 32 kasten met een succesvol broedsel, 5 kasten minder dan in 2024. In deze kasten zijn 139 jonge Torenvalken uit het ei gekropen. Later verdwenen er nog 11 jongen zodat we 128 jongen geringd hebben zien uitvliegen. 7 kasten met een broedsel mislukten. De mislukking heeft in de meeste gevallen te maken met verstoring door roofdieren en door andere vogels. Kauwen, Kraaien en Eksters willen nog wel eens gezamenlijke aanvallen doen op torenvalkkasten waardoor deze door de valken verlaten worden. Er is ook gezien dat Haviken jonge vogels uit de nestkast roven. Het gemiddelde van 4 jongen per succesvol nest is erg matig te noemen, in 2024 was dat nog 4.4 en in 2023 zelfs 5.14. De gemiddelde eerste

eilegdatum was half april en dat is voor de Torenvalken normaal te noemen. Het Torenvalkpalenproject dat in 2024 is gelanceerd is dit jaar afgerond. Van de 10 geplaatste palen met nestkasten waren er in het eerste jaar 5 bezet, bij 4 kasten zijn jonge Torenvalken uitgevlogen, in 1 kast werden eieren gelegd maar is het legsel verlaten en bij 4 andere kasten werden Torenvalken gezien, een mooi begin!. Het vervolg dient zich aan met de Torenvalkfonds van de Vogelbescherming, hiervoor hebben we ingetekend voor 5 palen en nestkasten.

Weidevogels – coördinator Gerrit Stomps – door Cees van Beinum

Eindelijk perfecte weersomstandigheden voor de weidevogels. Na een drietal te droge en daarna een te koud en nat seizoen, was 2025 ideaal.

De weilanden waren bij aankomst van de vogels lekker nat en er was voldoende voedsel om op te vetten na de soms lange terugreis uit het zuiden. Het aantal teruggekomen Grutto's was zeker niet minder dan in voorgaande jaren en dat belooft veel goeds.

Dat kwam er echter niet. De vroege Kievit-nesten gingen nagenoeg allemaal verloren. En de inspanning van het zoeken en markeren lijkt weinig zinvol, gezien de lage slagingskans.

Om die reden zijn de weidevogelvrijwilligers gestopt met het systematisch alle percelen aflopen om de legfels te markeren. Afsproken is om te observeren waar in welke percelen weidevogels actief zijn. Daarna contact op te nemen met de grondeigenaar om te horen of en zo ja, wanneer er bewerking van het perceel zal plaats vinden. Mocht er niet bewerkt worden gedurende de broedtijd van de betreffende weidevogels, dan laten we het perceel (en daarmee de vogels) met rust en zijn er geen menselijke sporen naar de nesten.

Kievit

Het aantal broedparen van de Kievit neemt nog elk jaar af. Ook valt op dat de Kieviten ogenschijnlijk geschikte akkers links laten liggen en gezamenlijk op één en dezelfde akker, dicht bij elkaar, gaan broeden. Afgelopen seizoen hebben we gelukkig wel steeds jonge Kieviten gezien, ook zelfs van de vroege legfels. Maar de legfels tussen het opkomende mais geven meer resultaat.

Grutto

Zoals reeds gezegd kwamen er gelukkig heel wat Grutto's naar Berkelland terug en half april vonden we al de eerste legfels. Opvalt dat ook de Grutto's zich steeds meer terugtrekken in bepaalde gebieden om te broeden. Ze blijken erg plaats-trouw te zijn en dat maakt het voor de bescherming wat makkelijker. Door de drone hoeven we de nesten niet te benaderen, maar kunnen het broeden vanuit de lucht vaststellen. Pas wanneer er gemaaid gaat worden, wordt rondom de nestlocatie een heel stuk grasland afgezet en niet gemaaid. Uiteraard

krijgt de boer dit financieel ruim gecompenseerd. Voordeel is dat we ook niet naar het nest hoeven te zoeken en geen menselijk spoor achterlaten. Deze manier van beschermen blijkt goed te voldoen. Voor het eerst na jaren hebben we weer op een tweetal locaties zeker jonge Grutto's groot gekregen. Zorgelijk is het ontbreken van goede kuikenstroken of het meerjarig onderhoud ervan. In totaal 7 weidegebieden in ons werkgebied hebben we nog 25 tot maximaal 30 broedparen van de Grutto.

Tureluur

Ook de Tureluurs zoeken meer en meer elkaars gezelschap en dat niet alleen, ook het gezelschap van andere (grotere) weidevogels. Zij voelen zich beschermd door hun nesten dichtbij die van Wulp of Grutto te maken. Als er dan een predator komt, zorgen de grote weidevogels voor het verdrijven van het gevaar. De Tureluurtjes zelf laten echter ook niet over zich lopen en staan bekend om hun felheid. Het aantal Tureluurs blijft aardig constant.

Elk jaar komen er wel jongen groot, maar van een toename is door de jaren heen geen sprake. Hun aantal ligt in ons werkgebied rond de 50 broedparen.

Wulp

Het gaat niet goed met de Wulp. Hun aantal zakt in Berkelland steeds verder. Deze zomer telden we nog maar 29 locaties waar mogelijk gebroed is. Veel jonge Wulpen werden er niet gezien. De Wulp lijkt trouwens wel te profiteren van nestbescherming met stroomrasters. Maar het ontbreken van goede kuikenstroken voor voedsel en dekking, zorgen voor een zeer geringe aanwas. Ook kan de terugloop mede veroorzaakt worden door de alom heersende vogelgriep.

Scholekster

De Scholekster was dit seizoen op meerdere vaste broedlocaties niet meer aanwezig. De afname kan bij deze soort ook met de vogelgriep te maken hebben. Als dak-broeders doen ze het redelijk goed, maar de grondbroeders hebben nagenoeg nergens jongen groot gekregen. Experimenten met grindplateau's op palen hebben (nog) geen resultaat gehad. Op één locatie waar een grindpaal was geplaatst, broedde de Scholekster met succes in de dakgoot van de schuur. Geschat aantal Scholeksterparen in ons werkgebied is ongeveer 50.

Nieuwe Drone

Dit jaar hadden we de beschikking over een nieuwe drone. Deze modernere versie geeft scherper beeld, is gevoeliger waardoor ook met minder temperatuurverschil gewerkt kan worden en er kan langer gevlogen worden op 1 accu. Dus we kunnen meer boeren van dienst zijn. De nadelen zijn nog steeds dat er met slechte weersomstandigheden niet gevlogen kan worden en dat koude legsels (eieren die nog niet bebroed worden) niet opgemerkt worden en bij werkzaamheden toch nog verloren gaan.

Plasdrasgebieden

Aan de Hagdijk en aan de Mengersdijk worden twee plasdrasgebieden met pompen nat gehouden. Afgelopen jaar zijn deze pompen met accu's vervangen door pompen zonder accu's. Ook is de capaciteit vergroot door vernieuwde pulsen te slaan. De zonnepanelen zorgen voor stroom. Schijnt er geen zon, dan werkt de pomp ook niet, maar de grotere capaciteit zorgt voor voldoende water en het systeem hapert minder.

Er is nog geld beschikbaar voor een nieuw plasdrasgebied, inclusief pomp, in het Beltrumse Veld. Maar tot nu toe is er nog geen grondeigenaar gevonden die hiervoor grond wil vrijmaken .

Plannen voor komend jaar

De vrijwillig(st)ers van Geesteren/Gelselaar hebben ervaren dat de jonge boeren en de loonwerkers in de regel weinig tot geen verstand hebben van weidevogels en de bescherming hiervan. Daarom hebben zij het plan opgevat om een scholingsprogramma aan te bieden aan de agrarische opleidingsinstellingen. De komende tijd gaan zij de praktische mogelijkheden hiervoor uitwerken.

Aanleg ossenweide

In het gebied Hagdijk loopt geen vee meer buiten. Een van de grondeigenaren is bereid een perceel te omrasteren en daar een beperkt aantal ossen in te laten grazen. Wij denken dat de aanwezigheid van vee en de mest die zij produceren een gunstige uitwerking heeft op de insectenvoorraad. Dit zal de weidevogels zonder meer ten goede komen. We gaan dit experiment dan ook graag aan.

De Projectgroep Weidevogels

Gerrit Stomp

Cees van Beinum

Zwaluwen – coördinator Karin Bosch

Zowel de huiszwaluwen als de boerenzwaluwen hebben het goed gedaan dit jaar.

De boerenzwaluwen zijn met 7,27% toegenomen.

En de huiszwaluwen zijn met 7,98 % toegenomen.

Het voorjaar was erg droog. De huiszwaluwen hadden erg veel moeite om zelf nesten te bouwen.

Ze vielen telkens uit elkaar. Dit was ook het geval bij een adres in Rietmolen.

In het voorjaar zijn daar dan ook extra kunstnesten opgehangen.

Er was echt sprake van woningnood. De extra kunstnesten waren ook direct bezet.

Een paar vrijwilligers hebben afgelopen jaar kunstnesten gemaakt. Er is weer een voorraad aangelegd. Dankzij deze nesten doen de huiszwaluwen het goed.

We hebben dit jaar weer in heel Berkelland alle zwaluwnesten kunnen tellen dankzij de vele vrijwillige tellers. Alle zwaluw tellingen zijn ook dit jaar weer doorgegeven aan SOVON. Berkelland is één van de mooiste en belangrijkste tijdreeksen aan het worden.

Gemeente Berkelland

Contactpersoon met gemeente is Henk Leever.

Beleids- bestuurszaken

Het bestuur bestaat momenteel uit 4 personen. Het bestuur ziet graag een vijfde persoon aanschuiven, met name om het contact met de projectgroepen te onderhouden.

Voor het aanvragen van de subsidie van de gemeente dient een projectplan opgesteld te worden. Dick heeft dit opgesteld en ingediend.

Via de mail zijn verschillende vragen binnengekomen die zijn beantwoord door de coördinatoren of door het bestuur.

Er is toestemming gevraagd voor het plaatsen van een bord aan de Havelandweg ivm trekvogeltelling. Toestemming is verleend.

De ledenavonden zijn jaren goed verzorgd door Alex Visser en Willy Smeenk. Alex heeft aangegeven

Eigendommen/aanschaf materialen

Op de website is vermeld welke eigendommen de Vogelwerkgroep in zijn bezit heeft (blijvende materialen).

Overige activiteiten

- Twee keer per jaar geeft de vogelwerkgroep een blad uit: 't Zwaalfje. Daarin zijn verslagen van de ondernomen activiteiten te lezen, maar ook andere verslagen op vogelgebied zijn welkom.

- In het voorjaar is het blad Vogels in Berkelland uitgegeven. Hierin staan de tellingen en meer cijfermatige verslagen van de verschillende werkgroepen.
- 8 januari nieuwjaarsbijeenkomst
- 24,25,26 januari nationale tuinvogeltelling
- 4 februari ledenavond
- 1 maart ochtendexcursie
- 18 maart jaarvergadering, aansluitend presentatie flamingo's door Erik Ottema
- 3 april publieksavond torenvalk, in combinatie met Vogelbescherming in verband met het jaar van de torenvalk en Henk Lammers heeft verteld over het project torenvalkkasten op paal.
- 22 tm 25 april excursie Breskens
- 6 mei ledenavond
- 11 mei publieksexcursie Needse Achterveld
- 17 mei 24 uurstelling
- 16 juni ledenavond
- 26 juli excursie Lauwersmeer
- 1 september ledenavond
- 4 oktober Euro Bird Watch, erg slecht weer helaas
- 6 oktober ledenavond
- 31 oktober excursie kraanvogels, geannuleerd ivm vogelgriep
- 18 november coördinatorenavond
- 25 november ledenavond

Mail

Alle leden worden via de mail op de hoogte gehouden van komende vergaderingen, ledenavonden, excursies en presentaties. Tevens worden algemene nieuwsbrieven van SOVON en Vogelbescherming doorgestuurd naar alle leden.

PR

Vogelwerkgroep Berkelland heeft een website: www.vogelwerkgroepberkelland.nl

Ook heeft de vogelwerkgroep een eigen e-mail adres: info@vogelwerkgroepberkelland.nl Deze mail komt bij de secretaris binnen.

De site wordt regelmatig bezocht. Ook kwamen er via e-mail verschillende vragen binnen.

Daarnaast heeft de vogelwerkgroep een face-book pagina. Hierop worden regelmatig berichtjes geplaatst. Deze pagina wordt veel gelezen.

Facebook staat open voor reacties zolang ze niet beledigend zijn, worden ze niet verwijderd. Als de mening van de vogelwerkgroep wordt gevraagd, dan worden deze verwijderd en wordt doorverwezen naar het bestuur.

Sonja Grooters,
secretaris